

Pomoc Evropské unie malým a středním podnikům mimo Strukturální fondy

Jan Jedlička

EU Office České spořitelny

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.

Olbrachtova 1929/62

140 00 Praha 4

tel.: +420 261 073 308

fax: +420 261 073 004

EU_office@csas.cz

<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník

+420 261 073 019

Jan Jedlička

+420 261 073 484

Alena Smolíková

+420 261 073 308

Obsah:

Úvod.....	3
Přímé komunitární programy	4
<i>Životní prostředí</i>	4
<i>Energetika</i>	5
<i>Výzkum a inovace</i>	5
<i>Informační společnost</i>	7
<i>Vzdělávání a školení</i>	7
Finanční nástroje	10
<i>Evropský investiční fond</i>	10
<i>Evropská investiční banka (EIB)</i>	12
<i>Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD)</i>	13
<i>Iniciativa Brána k růstu “Přístup k financím”</i>	14
Vnější vztahy a mezinárodní spolupráce	15
<i>Asia Invest</i>	15
<i>Asia IT&C</i>	16
<i>Tréninkový program manažerů v Japonsku a Koreji</i>	17
<i>„Brána do Japonska“</i>	17
<i>AL Invest</i>	18

Úvod

Malé a střední podniky mají v Evropské unii zvláštní socioekonomický význam. Reprezentují 99 % všech podnikatelských entit, poskytují zhruba 65 miliónů pracovních míst (platí pro EU-15) a přispívají k rozvoji podnikatelského prostředí a inovací.

Tabulka 1: Definice malých a středních podniků (MSP) podle Doporučení Komise 96/280/EC:

Kategorie	Počet zaměstnanců	Obrat v mil. euro	Bilanční suma v mil. euro
Střední	< 250	< 250	≤ 43
Malé	< 50	< 50	≤ 10
Mikro	< 10	< 10	≤ 2

Pozn.: pro zařazení podniku do dané kategorie je zapotřebí splnění kritéria Počtu zaměstnanců a zároveň kritéria Obratu nebo kritéria Bilanční sumy

Evropská unie poskytuje podporu malým a středním podnikům (MSP) ze členských států a často také z kandidátských zemí. Vyskytuje se v různých formách; nejčastěji jako granty, půjčky či garance. Malé a střední podniky mohou profitovat i z řady nefinančních pomocných opatření.

Kromě Strukturálních fondů, prostřednictvím kterých se do sektoru malých a středních podniků dostává nejvíce pomocných prostředků Evropské unie, mohou MSP využívat i širokou škálu dalších podpůrných programů, které se v zásadě dají členit do tří skupin:

- 1. Přímé komunitární programy**
- 2. Finanční nástroje**
- 3. Vnější vztahy a mezinárodní spolupráce**

Přímé komunitární programy

Finanční podpora sektoru MSP prostřednictvím tzv. přímých programů je většinou oborově zaměřená – např. životní prostředí, výzkum, vzdělávání – a je navrhována a aplikována různými odděleními (nejčastěji Generální ředitelství) Evropské komise. Malé a střední podniky mohou o využívání prostředků z těchto programů žádat přímo. Hrazené projekty se liší dle vyhlášených podmínek, obecně by však měly naplňovat koncepci udržitelného rozvoje, přidané hodnoty a transnacionality. Většinovým pravidlem je požadovaná míra vlastní spoluúčasti předkladatelů projektu, která se liší v závislosti na podmínkách daného programu.

Životní prostředí

LIFE

<http://europa.eu.int/comm/life/home.htm>

Finanční instrument životního prostředí LIFE byl zaveden v roce 1992 a je jedním z hlavních nástrojů evropské politiky životního prostředí. Program je věnován zejména udržitelnému rozvoji a jeho cílem je přispívat k vypracování, realizaci a aktualizaci komunitární politiky (vymezené v 6. akčním programu životního prostředí) a legislativy v oblasti životního prostředí.

Program se skládá ze tří částí:

- **LIFE-příroda** – cílem je zachování přírodních lokalit a divoké fauny a flory v zájmu Evropské unie (viz směrnice o ochraně divokých ptáků 79/409/ES a o ochraně přírodních lokalit 92/43/ES). Program podporuje realizaci politiky ochrany přírody a síť území Natura 2000.
- **LIFE-životní prostředí** – cílem je začlenění komunitární politiky a legislativy životního prostředí v členských a kandidátských zemích EU. Tento přístup umožňuje používání a rozvoj nových metod - především inovací a integrovaných technik - pro ochranu a zlepšení životního prostředí.
- **LIFE-třetí země** – zahrnuje akce na technickou podporu aktivit k prosazování strategie udržitelného rozvoje v třetích zemích. Program podporuje management politiky životního prostředí, ať už veřejných orgánů třetích zemí nebo v těchto zemích působících společnostech a neziskových organizacích.

Podporovány jsou projekty z těchto 5 okruhů:

1. rozvoj používání půdy a plánování jejího využití,
2. udržitelné řízení podzemních a povrchových vod,
3. minimalizace dopadů ekonomické aktivity na životní prostředí prostřednictvím vývoje čistých technologií a důrazu na prevenci,
4. odpadový management a recyklace,
5. snižování dopadů výrobků na životní prostředí uplatňováním integrovaného přístupu k jejich výrobě, distribuci a spotřebě.

Návrhy projektů mohou být v rámci tohoto programu podávány všemi právními jednotkami členských států. Největšími uživateli programu (zejména v oblasti LIFE-životní prostředí) jsou nevládní organizace a malé a střední podniky. Žadatelé mohou žádat o podporu sami za sebe nebo ve spolupráci s partnerskou organizací.

Program LIFE byl uskutečňován ve třech fázích:

- **1. fáze** v letech 1992-1995 s rozpočtem 400 milionů euro,
- **2. fáze** v letech 1996-1999 s rozpočtem 450 milionů euro,
- **3. fáze** (LIFE III) v letech 2000-2004 s rozpočtem 640 milionů euro. Ta byla navíc rozšířena na období 2005-2006 s dodatečným rozpočtem 317 milionů euro.

V letech 1992 až 2002 bylo z programu LIFE financováno 2050 projektů, z toho 700 v oblasti LIFE-příroda, 1199 v oblasti LIFE-životní prostředí a 161 v oblasti LIFE-třetí země.

Energetika

Inteligentní energie pro Evropu

http://europa.eu.int/comm/energy/intelligent/index_en.html

Inteligentní energie pro Evropu je komunitární podpůrný program na období 2003 až 2006, jehož smyslem je poskytovat finanční podporu místním, regionálním a národním iniciativám tak, aby došlo k odstraňování tržních bariér pro vyšší využívání obnovitelné energie a energetické efektivity.

Na rozdíl například od „6. rámcového programu pro výzkum a technologie“ tento program neumožňuje hradit investice do technologií, naopak více se zaměřuje na propagační aktivity.

Záměrem programu je podporovat politiku EU v oblasti energetiky tak, jak je formulována v Zelené knize o bezpečnosti dodávek energie, v Bílé knize o dopravě a v další příbuzné legislativě.

Obecným cílem programu je podpora udržitelného rozvoje v energetickém smyslu prostřednictvím poskytování vyváženého příspěvku k dosažení bezpečnosti dodávek energie, konkurenceschopnosti a ochrany životního prostředí.

Program je rozdělen na čtyři oblasti:

- **SAVE** – cílem je zlepšení energetické efektivity a racionálního používání energie, zvláště ve stavebnictví a průmyslu.
- **ALTENER** – zahrnuje propagaci nových a obnovitelných zdrojů energie pro centralizovanou i decentralizovanou výrobu elektřiny, tepla a jejich integraci do místního ekosystému a energetického systému.
- **STEER** – představuje podporu pro iniciativy spojené s energetickými aspekty dopravy, s diversifikací paliv, s propagací obnovitelných paliv (biopaliv) a s energetickou efektivitou v dopravě.
- **COOPENER** – podporuje aktivity spojené s propagací obnovitelných zdrojů energie a energetické efektivity v rozvojových zemích, především v rámci spolupráce EU s rozvojovými zeměmi Afriky, Asie, Latinské Ameriky a Pacifické oblasti.

Malé a střední podniky jsou velkými uživateli zejména programů SAVE a ALTENER, které umožňují úhradu až 50 % nákladů na projekt. Důvodem je zaměření těchto programů na buď stavební a průmyslové firmy (SAVE), nebo na producenty obnovitelné energie, kde hrají významnou úlohu právě MSP (ALTENER).

Program na celé období 2003 až 2006 počítá s rozpočtem 220 milionů euro.

Výzkum a inovace

Šestý rámcový program pro výzkum a technologický rozvoj

http://europa.eu.int/comm/research/fp6/index_en.html

<http://www.cordis.lu/sme/>

Politika Evropské unie pro výzkum a technologický rozvoj je realizována prostřednictvím víceletých rámcových programů – pro aktuální období 2002-2006 se jedná o „6. rámcový program pro výzkum a technologie“ (RP6). Jeho cílem je podporovat výzkum a technologický rozvoj v jednotlivých odvětvích a významně přispívat k zavedení Evropské výzkumné oblasti a k inovacím. Program poskytuje rovněž podporu rozvoji vědecké a technické dokonalosti a koordinaci evropského výzkumu.

Rámcový program dává dohromady podnikatele, univerzity a výzkumná centra z různých zemí a vytváří tak spojení mezi různými národními podnikáními a výzkumnými komunitami. Pro malé a střední podniky je RP6 výborný nástroj k vyrovnání se s výzvami typu zvýšená konkurence díky globalizaci a uspokojení rostoucí poptávky po dodavatelích ze strany velkých koncernů.

Zvláštní význam RP6 klade na účast malých a středních podniků. Pro programové období 2002-2006 je pro ně alokováno 2,2 miliardy euro, což je nejvíce v historii. Strategii podpory malých a středních podniků naplňuje RP6 posílením jejich technologických kapacit a povzbuzením jejich rozvoje ve znalostní ekonomice.

V RP6 se mohou malé a střední podniky účastnit všech sedmi prioritních tematických oblastí výzkumu (zde je pro ně určeno až 15 % z rozpočtu - 1,7 mld. euro):

- genotyp a biotechnologie pro zdraví,
- technologie informační společnosti,
- nanotechnologie a nanověda,
- aeronautika a vesmír,
- bezpečnost potravin,
- udržitelný rozvoj,
- ekonomické a sociální vědy.

Malé a střední podniky se těchto prioritních tematických oblastí mohou zúčastnit prostřednictvím „sítí excellence“ (Networks of Excellence), **integrovaných projektů** a speciálně zaměřených výzkumných projektů.

V rámci každé ze sedmi prioritních tematických oblastí jsou také financovány specifické podpurné aktivity, jejichž cílem je stimulace a usnadnění účasti MSP a jejich asociací v RP6. Zahrnují například konference, semináře, studie a analýzy, činnost pracovních a expertních skupin, informační a komunikační aktivity a operační podporu.

Navíc byla otevřena dvě speciální schémata pro MSP (s celkovým rozpočtem 430 milionů euro) ve formě horizontálních výzkumných aktivit „kolektivní výzkum“ a „spolupracující výzkum“. Jejich smyslem je pověření výzkumných center či univerzit výzkumnými pracemi k vyřešení jejich specifických problémů.

- **Kolektivní výzkumné projekty** – jsou prováděny poskytovateli výzkumu (výzkumná centra, univerzity) ve prospěch průmyslových asociací nebo seskupení v sektorech, kterým dominují malé a střední podniky. Cílem je šíření znalostní základny velkých společenství MSP a tak jejich konkurenceschopnosti. Vlastnictví výsledků zůstává průmyslovým asociacím.
- **Spolupracující výzkumné projekty** – jedná se o projekty určitého počtu spolupracujících malých a středních podniků (minimálně 3 ze dvou různých zemí), které mají stejný specifický problém a přidělí významnou část svých vědeckých a výzkumných aktivit poskytovatelům výzkumu. Tyto aktivity mohou být rovněž prováděny inovativními a „high-tech“ malými a středními podniky ve spolupráci s výzkumnými centry a univerzitami. Vlastnictví výsledků zůstává malým a středním podnikům.

Eureka – síť pro tržně orientovaný výzkum a vývoj

<http://www.eureka.be>

Eureka je panevropská síť, která je určená pro podporu mezinárodní spolupráce mezi průmyslovými podniky (zejména MSP), výzkumnými ústavy a vysokými školami, a vytváří tak podmínky pro růst výkonnosti a konkurenceschopnosti evropského průmyslu a rozvoje jeho společné infrastruktury.

V rámci projektu Eureka nejsou uvolňovány žádné evropské peníze – cílem je navázání kontaktů a sítí spolupracujících stran zejména v oblasti aplikovaného a průmyslového výzkumu a vývoje. Spolupráce v rámci EUREKA je přesto ve většině členských zemí podporována státem - v České republice může činit podpora ze státních zdrojů až 50 % finančních nákladů na výzkumnou část řešení projektu.

V současnosti se projektu EUREKA zúčastní 33 států a řádným členem je i Evropská komise.

Program EUREKA nestanovuje předem tematická zadání, necentralizuje financování ani výběr projektů. Řídí se zásadou, že návrhy a iniciativa musejí vycházet zdola (tzv. princip bottom up), od jednotlivých průmyslových podniků a firem, výzkumných ústavů a vysokých škol, které mají o spolupráci bezprostřední zájem. Tematické zaměření není principiálně omezeno a vyplývá z prioritních směrů rozvoje průmyslových oborů. Rámcově jsou projekty směřovány do těchto oblastí:

- informační technologie,
- nové materiály,
- životní prostředí,
- biotechnologie a technologie ve zdravotnictví,
- robotika a automatizace výroby,
- komunikační technologie,
- energetika,
- doprava,
- lasery.

Konkrétní asistence jednotlivým účastníkům projektu EUREKA:

- nalezení správného partnera pro oblast výzkumu a rada při uzavření dohody,
- nasměrování k veřejným a soukromým finančním zdrojům,
- zkontaktování zájemců s technickými a marketingovými experty,
- předání zkušeností z již uzavřených spoluprací v rámci EUREKA.

Informační společnost

E-Content

<http://www.cordis.lu/econtent/>

E-Content je víceletý komunitární program (2001-2005), který byl vytvořen na podporu přístupu ke kvalitním digitálním produktům a službám, vznikajícím ve spolupráci veřejného a soukromého sektoru. Dalším cílem programu je posílení tvorby aplikací v mnohojazyčném a multikulturním prostředí a zvýšení dynamiky trhu s digitálním obsahem. Program slouží k financování nákladů konferencí, workshopů, seminářů, výstav, apod.

E-Content není výzkumným programem. Místo podpory vyvíjení nových technologií je jeho cílem optimální používání stávajících technologií, a tak otevírání nových tržních příležitostí.

Program je založen na třech hlavních akčních liniích:

1. Zlepšení přístupu k veřejným informacím a rozšíření jejich využívání

- a) experimenty v konkrétních projektech, kterými se demonstruje použití informací veřejného sektoru k tvorbě služeb a produktů s přidanou hodnotou,
- b) zřízení evropských sbírek digitálních dat.

2. Podpora vytváření obsahu ve vícejazyčném a multikulturním prostředí

- a) podpora nových partnerství a přijetí vícejazyčných a multikulturních strategií,
- b) posílení jazykové infrastruktury.

3. Zvyšování dynamiky trhu s digitálním obsahem

- a) překlenování rozdílů mezi odvětvím týkajícím se digitálního obsahu a kapitálovými trhy,
- b) obchodování s autorskými právy mezi účastníky trhu s digitálním obsahem,
- c) vývoj a sdílení společné vize vývoje trhu s digitálním obsahem.

Programu se mohou účastnit nadnárodní konsorcia, kde alespoň dva účastníci pochází ze dvou různých členských zemí. Zvláště vítána je účast malých a středních podniků.

Program E-Content je součástí akčního plánu eEurope a pro programové období 2001-2005 má rozpočet 100 milionů euro. U většiny financovaných projektů je požadováno spolufinancování ve výši 50 % vynaložených nákladů.

Vzdělávání a školení

Leonardo da Vinci

http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/new/leonardo2_en.html

Leonardo da Vinci je evropský víceletý program, zaměřený na podporu rozvoje kvality, inovací a evropské dimenze v systémech a praxi odborného vzdělávání, na podporu celoživotního vzdělávání, a to prostřednictvím nadnárodních projektů.

Do programu se mohou zapojit veřejné organizace (např. školy, úřady práce), neziskové organizace (profesní komory, odbory) i podnikatelské subjekty, zejména malé a střední podniky a živnostníci.

Program je nástrojem realizace komunitární politiky odborného vzdělávání a má tři hlavní cíle:

- **zlepšovat dovednosti a kompetence** osob procházejících počátečním odborným vzděláváním ve středních, vyšších a vysokých školách se záměrem zlepšovat zaměstnavatelnost a usnadňovat uplatnění mladých lidí na evropském trhu práce,

- **zdokonalovat kvalitu a přístup** k dalšímu odbornému vzdělávání a k celoživotnímu osvojování znalostí a schopností se záměrem zlepšovat adaptabilitu lidí na technologické a organizační změny,
- **zdůrazňovat význam a posilovat úlohu** odborného vzdělávání v procesu inovací se záměrem zvyšovat konkurenceschopnost a rozvíjet podnikání prostřednictvím zlepšování spolupráce institucí odborného vzdělávání a podniků.

Subjekty se mohou do programu Leonardo da Vinci prostřednictvím pěti typů projektů:

- **Projekty mobility** – projekty stáží a výměn, které usilují o posílení evropské dimenze v počátečním a dalším odborném vzdělávání, propojení teorie s praxí (zejména jde o vzdělávání při výkonu pracovních činností), rozvoj jazykových dovedností a o zkvalitňování odborného vzdělávání instruktorů a manažerů lidských zdrojů.
- **Pilotní projekty** - nástroje ke zlepšování kvality a k podpoře inovací odborného vzdělávání, jsou zaměřené na vývoj, ověřování, zhodnocení a šíření inovačních postupů týkajících se obsahu, metod nebo učebních materiálů a pomůcek, používaných při odborném vzdělávání a poradenství. Projekty musí být inovativní a musí zvyšovat kvalitu odborného vzdělávání a poradenství. Jejich výsledkem musí být hmotný produkt, např. osnova kurzu, učební text, software, apod.
- **Projekty jazykových dovedností** – zaměřují se na vývoj, testování, validaci, posuzování a šíření inovativních výukových materiálů pro cizí jazyky a na inovativní pedagogické metody, které odpovídají specifickým potřebám jednotlivých profesních oblastí či ekonomických sektorů.
- **Projekty sítí organizací** – jejich cílem je získávat, shromažďovat a využívat evropské znalosti, zkušenosti a inovační přístupy v oboru odborného vzdělávání, zlepšovat analýzy a prognózy požadavků na dovednosti a šířit v rámci EU výstupy kooperačních sítí a výsledky projektů.
- **Projekty referenčních materiálů** – jedná se o projekty, které přispívají k vytváření srovnatelných dat o systémech odborného vzdělávání, uskutečňování výzkumů a analýz a ke sledování a šíření nejlepších postupů a ucelené výměně informací.

Druhá fáze programu Leonardo da Vinci se vztahuje k programovému období 2000 až 2006 a je vybavena rozpočtem 1,15 miliardy euro. Podle jednotlivých typů projektů může příspěvek z EU dosáhnout až 75 % vynaložených nákladů, v některých případech dokonce 100 %.

Socrates

<http://europa.eu.int/comm/education/socrates.html>

Socrates je komunitární akční program na poli vzdělávání. Na rozpočtové období 2000 až 2006 je alokováno 1,85 miliardy euro.

Program má čtyři hlavní cíle:

- posílení evropské dimenze ve vzdělávání na všech úrovních, zprostředkování širokého mezinárodního přístupu ke vzdělávacím zdrojům a zároveň podpora rovných příležitostí ve všech oblastech vzdělávání,
- podpora kvalitativního a kvantitativního zlepšení jazykových znalostí v EU, zejména těch jazyků, které jsou užívány méně často, a tak vést k většímu porozumění a solidaritě mezi lidmi v EU,
- přispívat ke spolupráci a mobilitě v oblasti vzdělávání, a to jak studentů, tak i učitelů,
- prosazování inovací ve vzdělávání, včetně zavádění informačních a komunikačních technologií do výuky.

Program Socrates se zaměřuje zejména na (a) žáky, studenty a ostatní posluchače, (b) zaměstnance přímo angažované ve školství, (c) všechny typy vzdělávacích institucí, (d) osoby a instituce zodpovědné za vzdělávací systém na místní, regionální i národní úrovni. Na základě spolupráce se vzdělávacími institucemi je otevřena možnost zapojení do programu i pro privátní podnikatelské subjekty (zejména malé a střední podniky), podnikatelské svazy, sociální partnery (odbory) a pro výzkumná centra.

Program Socrates se člení do následujících podprogramů:

- **ERASMUS** – je zaměřen na univerzitní vzdělávání a vysoké školství a jeho cílem je podpora evropské spolupráce v této oblasti.
- **COMENIUS** – podporuje mezinárodní spolupráci od mateřských škol, přes základní a střední školství; nabízí možnosti i pro vysoké školy a instituce dalšího vzdělávání učitelů.

- **LINGUA** – hlavním cílem je podpora jazykové přípravy a rozšíření jazykových znalostí na všech úrovních vzdělávání.
- **GRUNDTVIG** – je zaměřen na vzdělávání dospělých a na další formy celoživotního vzdělávání.
- **MINERVA** – cílem je podpora evropské spolupráce v oblasti otevřeného a distančního vzdělávání a využívání informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání.
- **PRŮZKUM A INOVACE** – podporuje dialog na témata základních otázek a problémů v oblasti vzdělávání a vzdělávací politiky. Zahrnuje ARION, NARIC a EURYDICE:
  - ARION – je zaměřen na podporu evropské spolupráce prostřednictvím studijních návštěv, jejichž cílem je výměna zkušeností a získání nových informací v oblasti vzdělávání. Je určen všem pracovníkům, kteří se přímo podílejí nebo mají vliv na utváření vzdělávací politiky a vzdělávacího systému.
  - NARIC (National Academic Recognition Information Centre) – poskytuje informace o uznávání kvalifikace a diplomů pro akademické a profesní účely.
  - EURYDICE – je informační síť, která shromažďuje a šíří informace o vzdělávacích systémech v zemích zapojených do programu Socrates.
- **SPOLEČNÉ AKCE** (Joint Actions) – podporují užší spolupráci mezi programem Socrates a dalšími programy EU, jako např. Leonardo da Vinci, Youth, Jean Monnet či 6. Rámcový program pro výzkum a technologie formou projektové spolupráce na společné téma.
- **DOPLŇKOVÉ AKTIVITY** (Accompanying Measures) – podporují činnosti, které nejsou součástí jednotlivých podprogramů Socrates, ale obecně směřují k dosahování cílů vytyčených programem. V rámci této aktivity je možné financovat jednoleté projekty např. na šíření výsledků projektové činnosti, organizování seminářů a konferencí, apod.

Příspěvek z programů na financování projektů obvykle nepřekročí 75 % uznatelných nákladů.

Finanční nástroje

Většina finančních nástrojů Evropské unie určených pro malé a střední podniky je poskytována nepřímo přes národní finanční zprostředkovatele. Cílem je zvýšit kapacitu poskytovaného kapitálu pro malé a střední podniky a napomáhat rozvoji financování sektoru MSP. Finanční nástroje si kladou za cíl uspokojit finanční potřeby malých a středních podniků, což by jinak finanční trh nedokázal.

V rámci víceletého programu pro podnikání a podnikatele, zejména malé a střední podniky, je na období 2001-2005 určeno 320 milionů euro. Tyto finanční nástroje jsou řízeny Evropským investičním fondem.

Evropský investiční fond

<http://www.eif.org/>

Evropský investiční fond je speciální finanční instituce EU, která hraje důležitou úlohu ve výzkumu, inovacích a v rozvoji malého a středního podnikání.

Aktivita EIF jsou založené na dvou typech instrumentů. Oba jsou doplňkové ke globálním půjčkám poskytovaných Evropskou investiční bankou (EIB):

1) Instrumenty rizikového kapitálu

Jejich podstatou je investování kapitálu do fondů rizikového kapitálu (venture capital funds) a podnikatelských inkubátorů (business incubators), které podporují malé a střední podniky, zejména nově vytvořené a technologicky orientované.

V současné době představuje portfolio EIF 2,55 miliardy euro investované ve 191 fondech rizikového kapitálu. Do budoucna by měly tyto investice v evropském regionu významně vzrůst.

Kapitál pro instrumenty rizikového kapitálu je tvořen dvěma hlavními zdroji financování:

- vlastní kapitál skupiny Evropské investiční banky (EIB a EIF),
- kapitál poskytnutý Evropskou komisí.

Kapitál poskytnutý Evropskou komisí je umístěn prostřednictvím dvou programů:

a) Program počátečního kapitálu evropských technologických zařízení (ETF Start-up Facility)

Podporuje zakládání a financování malých a středních podniků v jejich počáteční fázi investováním do specializovaných fondů rizikového kapitálu:

- menší a nově založené fondy,
- regionálně činné fondy,
- fondy zaměřené na určité oblasti technologie,
- fondy rizikového kapitálu financující využití výsledků výzkumu a vývoje (např. fondy napojené na výzkumná centra a vědecké instituty),
- podnikatelské inkubátory.

Cílem programu je podporovat akciové investice do malých a středních podniků, které mají vyšší rizikový profil, než obvykle fond počátečního kapitálu akceptuje.

EIF může investovat kapitál do výše maximálně 25 % celkového kmenového kapitálu příslušného rizikového fondu, anebo 50 % ve výjimečných případech jako jsou nové fondy, u kterých je pravděpodobné, že budou hrát obzvlášť silnou katalytickou roli ve výji trhů s rizikovým kapitálem pro specifickou technologii či ve specifické oblasti. Investice zároveň nesmí překročit 10 milionů euro, kromě výjimečných případů, kdy je maximální hranice stanovena na 15 milionů euro.

b) Počáteční kapitál řízený EIF (seed capital action)

Tento program doplňuje výše zmíněný program počátečního kapitálu evropských technologických zařízení. Podporuje počáteční fondy rizikového kapitálu a podnikatelské líhny (inkubátory), ve kterých se EIF podílí od počátečních let buď

vlastními zdroji, či na základě mandátu. Programu se tedy mohou zúčastnit pouze inkubátory nebo fondy, do kterých již EIF dříve investoval.

Podpora v rámci tohoto schématu se zaměřuje na dlouhodobé zaměstnávání investičních manažerů ke zvýšení kapacity kvalifikovaného personálu fondů rizikového kapitálu a podnikatelských inkubátorů. EIF se spolupodílí na úhradě mzdových nákladů na management těchto fondů či inkubátorů.

Maximální grant pro jednoho příjemce nesmí přesáhnout 300 tisíc euro pro 3 lidi, anebo 5 % investovaného počátečního kapitálu. Zároveň příjemce (fond či inkubátor) nesmí z grantu hradit více než 50 % nákladů na zaměstnance.

2) Garanční instrumenty

Garanční instrumenty Evropského investičního fondu spočívají v poskytování záruk finančním institucím (bankám, leasingovým společnostem, apod.), které poskytují úvěry malým a středním podnikům. Výhodou pro finanční instituce, které úvěry MSP poskytují, je nejvyšší možný rating EIF (AAA/Aaa).

Tyto aktivity mají za cíl doplňovat tzv. globální půjčky poskytované EIB finančním zprostředkovatelům na podporu financování podnikání různých MSP.

Garance portfolia bankovních úvěrů ve prospěch malého a středního podnikání jsou jedním z hlavních oblastí činnosti EIF. Soustřeďuje se na zlepšení úvěrových aktivit i zajištění a podpůrné ručení, přičemž se EIF opírá o síť jednoho sta navzájem propojených institucí. Celková výše garančních závazků EIF činila ke konci roku 2003 téměř 6,35 miliardy EUR (126 finančních operací).

Garance EIF jsou poskytovány ve formě:

a) vlastní garanční instrumenty EIF:

- Credit Insurance – záruka za poskytnuté úvěry
- Credit Enhancement – záruka při sekuritizaci aktiv
- Structured Transactions – speciální investiční operace

Většinou jde o sofistikované produkty, které jsou šité na míru jednotlivým klientům. Klient, za jehož úvěr je přebírán závazek, musí být nezávislý malý a střední podnik, založený v EU, s maximálním počtem 500 zaměstnanců a s čistým hmotným investičním majetkem nepřesahujícím částku 75 milionů euro.

b) programy Evropské komise:

i) Záruční prostředky malých a středních podniků

Je součástí víceletého programu na podporu malých a středních podniků (2001-2005).

Cílem je zvýšení dostupnosti úvěrů pro malé a nově vzniklé podniky prostřednictvím sdílení rizika s jinými garančními schématy a zvýšením kapacity záručního systému v daném členském státu.

Poskytují se 4 typy záruk.

- 1. Záruky za úvěr** (loan guarantees) - dílčí garance (přímé i nepřímé) úvěrů poskytnutých podnikům s růstovým potenciálem a s maximálně 100 zaměstnanci.
- 2. Záruky za mikroúvěry** (microcredit guarantess) - garance úvěrů poskytnutým velmi malým podnikům s maximálně 10 zaměstnanci za účelem povzbuzení finančních institucí k většímu zangažování v této oblasti; s poskytováním většího počtu menších úvěrů jsou totiž spojeny vyšší administrativní náklady.
- 3. Garance kapitálu** (equity guarantess) - podporuje dlouhodobý kapitál a kvazikapitál investovaný do růstových malých a středních podniků s méně než 250 zaměstnanci, jedná se o garance na financování podílu v MSP.
- 4. Garance půjček do informačních technologií** (ICT Loan Guarantee) - garance půjček pro financování pořízení informačních technologií, softwaru, poskytování školení s cílem podpory Internetu a e-commerce. Priorita je kladena na malé podniky s maximálně 50 zaměstnanci.

ii) Schéma růstu a životního prostředí

Garanční schéma, které umožňuje snadnější přístup malých a středních podniků (do 100 zaměstnanců) k výhodným úvěrům na financování investic přátelských k životnímu prostředí. Spočívá v poskytování záruk za úvěry finančních institucí malým a středním podnikům na ekologické projekty.

Garance je finančním institucím poskytnuta zdarma (náklady hrazeny z programu Evropské komise), proto jsou schopny MSP nabídnout lepší finanční podmínky.

Evropská investiční banka (EIB)

<http://www.eib.org/>

EIB je finanční instituce Evropské unie a jejím cílem je přispívat k evropské integraci, vyváženému vývoji a ekonomické a sociální soudržnosti členských států.

EIB přímo financuje velké projekty nad 25 milionů euro v oblasti dopravy, ekologie, telekomunikační či energetické infrastruktury – tzv. **přímé úvěry** (direct loans). Malé a střední podniky mohou z úvěrové aktivity EIB benefitovat nepřímo, prostřednictvím tzv. **globálních úvěrů** (global loans).

Globální úvěry

EIB poskytuje globální úvěry pro malé a střední podniky prostřednictvím finančních zprostředkovatelů (banky či leasingové společnosti) v členských zemích a přispívá tak ke zvýšení objemu úvěrů určených sektoru MSP nebo k redukci úrokové míry. Globální úvěry mohou využít i municipality.

Jako MSP se bere podnik s maximálním počtem 500 zaměstnanců a s čistým investičním majetkem nepřesahujícím 75 milionů euro. Prostřednictvím globálních úvěrů mohou být financovány investiční projekty do maximálně 25 milionů euro. Z globálního úvěru může být financováno maximálně 50 % investičních nákladů (tedy max. 12,5 milionů euro). Splatnost úvěrů se pohybuje mezi 5 a 12 lety, maximálně může dosáhnout 15 let.

Globální úvěry mají pro financování malých a středních podniků velký význam. V období 1999 až 2003 poskytla EIB zprostředkovatelským institucím globální úvěry v částce 57,7 miliardy euro, což představovalo zhruba třetinu všech úvěrů Evropské investiční banky.

Iniciativa Inovace 2010

Iniciativa založená EIB má za cíl povzbuzovat investice na podporu informační společnosti, výzkumu a vývoje, inovací a konkurenceschopnosti a lidského kapitálu.

Celkově iniciativa zajišťuje:

- **střednědobé a dlouhodobé finanční zdroje EIB**, často formou půjček s rozdělením rizik nebo strukturovaných půjček; a
- **kapitálovou účast EIF a garance** určené ke stimulování vzniku a rozvoje malých podniků poskytováním kapitálu formou společného podnikání nebo usnadnění přístupu k bankovnímu kapitálu.

Projekt Inovace 2010 je založen na integrovaném přístupu, který se zaměřuje na vazby mezi vytvářením znalostí a trhem. Pokrývá všechny fáze procesu od výchovy po výzkum a vývoj, převádění inovací do investic, s cílem zvyšování produktivity a posilování konkurenceschopnosti evropské ekonomiky.

Program se orientuje do tří prioritních oblastí:

1) výchova a vzdělávání včetně celoživotního vzdělávání v sektoru průmyslu a služeb, integrace výzkumu do programů terciárního vzdělávání, digitální gramotnost a elektronické vzdělávání (eEurope), rozvoj a rozšiřování znalostí prostřednictvím nových médií,

2) investice do výzkumu a vývoje (R&D) a následných oblastí, zejména do produktů a procesů soukromého sektoru. Tato složka se týká zejména celoevropských projektů R&D a financování veřejných nebo mezinárodních výzkumných pracovišť; podpory iniciativ R&D v soukromém sektoru (zejména malé a střední podnikání), „sružování R&D“ a kombinované aplikace výzkumu pro potřeby průmyslu nebo služeb; podpora „inkubátorových“ struktur uspokojujících potřeby nově vytvořených společností; společné financování výzkumných programů podporovaných 6. rámcovým programem EU,

3) vytváření a šíření informací a komunikačních technologií (ICT), např. hardwaru, zdrojů a aplikací podporovaných ICT. V tomto rámci bude kladen důraz na zavádění pevných a mobilních širokopásmových sítí a přístupových technologií (např. AsDSL, DSL, UMTS), jakož i R&D; digitální terestriální televize (DTTV); investice do online služeb (komerční, zdravotnické a správní služby poskytované elektronicky); rozvoj systémů inteligentního řízení dopravy (např. Galileo) a uplatňování evropských norem pro dopravu (ERTMS, ETCS, LCTC, GSM-Rail) nebo havarijní sítě (TETRA); obecněji pak podpora projektů v rámci programů „eEurope 2005“ a „eEurope+“.

S přihlednutím k objemu obchodu, který již je realizován, a k potřebám vyjádřeným ekonomy, je reálné předpokládat, že se tento roční průměr udrží v průběhu celého desetiletí. Podpora realizovaná skupinou EIB v rámci Iniciativy Inovace 2010 tak do konce roku 2010 dosáhne objemu výrazně překračujícího 50 mld. EUR.

Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD)

<http://www.ebrd.com>

Cílem EBRD, založené v roce 1991, je používání nástrojů investování k podpoře budování tržních ekonomik ve 27 zemích od střední Evropy až po střední Asii. Poskytuje finanční prostředky zprostředkujícím institucím (bankám), a zprostředkovaně tak sektoru průmyslu a podnikání.

Usnadňování přístupu k financování malých a středních podniků je rozhodující část úsilí EBRD na zesílení rozvoje privátního sektoru a stimulace konkurence i v podnikatelském prostředí.

Banka používá široké spektrum nástrojů – od podpory bank orientované na malé a střední podniky prostřednictvím navýšení jejich akciového kapitálu, přes investice do venture kapitálových fondů zaměřených na sektor MSP, až po programy zaměřené na poskytování miniúvěrů.

Nejvýznamnější úlohu ale hraje poskytování úvěrů prostřednictvím komerčních bank v jednotlivých státech. Právě prostřednictvím místních bank EBRD poskytuje úvěry na ty projekty, které jsou příliš malé na přímé financování ze strany EBRD. Tím zároveň napomáhá k rozvoji bankovního sektoru v dané zemi, neboť pomáhá zlepšit procedury kreditního posuzování nových projektů.

EU-EBRD SME financing facility

Toto schéma je vytvořeno ve spolupráci EBRD a EU k povzbuzování růstu a rozvoje malých a středních podniků prostřednictvím usnadňování přístupu k úvěrům a akciovému kapitálu poskytovaných místními bankami.

Schéma bylo spuštěno v dubnu 1999 a je určeno pro mikro, malé a střední podniky fungující v přístupujících a nových členských státech EU střední a východní Evropy: Bulharsko, ČR, Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko.

Od svého startu bylo v rámci tohoto schématu MSP přístupujících zemích střední a východní Evropy do EU poskytnuto 846 milionů euro prostřednictvím úvěrů místním bankám a leasingovým společnostem a prostřednictvím investic do fondů privátního kapitálu.

1) Úvěry a leasing

Zprostředkující banky a leasingové společnosti jsou vybírány na základě finanční síly, sítě poboček, znalosti svých klientů a zejména závazku angažovat se v půjčování MSP.

Průměrná půjčka zprostředkující finanční instituci se pohybuje mezi 5 a 15 miliony euro. Financování je obecně určeno pro malé podniky s maximálně 100 zaměstnanci (úvěry v rozsahu 30-100 tisíc euro) a mikro podniky s maximálně 10 zaměstnanci (úvěry do 30 tisíc euro).

EU se na tomto schématu podílí úhradou poplatků, které kompenzují bankám a finančním společnostem náklady spojené s úvěrováním MSP. Grant EU financuje také technickou pomoc na:

- zaměstnání a vyškolení bankovních pracovníků na ohodnocování malých úvěrů, dohled a administrativu,
- zlepšení informačních systémů,
- zlepšení manažerských kapacit; zejména v oblasti marketingu a řízení klientských vztahů se sektorem MSP.

2) Akciový kapitál

EBRD většinou do fondů privátního kapitálu vkládá 12 až 20 milionů euro, maximální investice fondu do minoritního podílu v MSP je pak omezena na 1 milionů euro. Fondy většinou drží minoritní podíly v rozsahu od 10 % do 49 % a jsou řízeny nezávislými fond manažery, kteří jsou zainteresováni na maximální výkonnosti portfolia.

Příspěvek EU ve schématu (programu) je zaměřen na poskytování pobídek k investování do sektoru MSP a umožňuje i vyčlenit prostředky na najmutí profesionálních fond manažerů.

Iniciativa Brána k růstu “Přístup k financím”

<http://www.gate2growth.com>

Iniciativa představuje nástroj, infrastrukturu a podpůrné služby určené jak inovativním podnikatelům, tak i jejich podporovatelům (investorům). Právě pomoc při navázání kontaktů – prostřednictvím databáze – je jedním z hlavních cílů. Pro začínající podniky nabízí tento portál pomoc při formulaci nápadů a plánů v rámci firemní strategie.

Jedná se v podstatě o internetový portál obsahující databázi investičních příležitostí, který podporuje Evropská komise a jehož cílem je podpora inovativním podnikatelům, zejména ze sektoru MSP tak, že jim umožňuje přístup k síti investorů, expertům na podnikatelské inkubátory a patentovým specialistům.

Služba je řízena týmem investičních analytiků se zkušenostmi z podnikatelského prostředí a prostředí fondů rizikového kapitálu a nabízí pomoc při financování a metody vytváření podnikatelských plánů.

Iniciativa Gate2Growth je pan-evropská podnikatelské platforma určená pro:

- podnikatele (business matching),
- investory (InvestorNet),
- manažery technologických inkubátorů (Incubator Forum),
- kanceláře zabývající se přenosem znalostí (Proton Europe),
- akademickou sféru pro oblast podnikání, inovací a financí (Academic Network),
- inovativní společnosti shánějící poskytovatele expertních služeb (Service Center).

Vnější vztahy a mezinárodní spolupráce

Programy pomoci Evropské unie v rámci vnějších vztahů se orientují na podporu evropských malých a středních podniků při navazování obchodních kontaktů s podnikateli v zahraničí. Programy jsou většinou orientované na země jihovýchodní Asie a spočívají nejčastěji ve financování konferencí, seminářů, obchodních veletrhů a setkání možných partnerských podniků či podnikatelských asociací a v poskytování a zprostředkovávání relevantních informací.

Asia Invest

<http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/asia-invest/html2002/main.htm>

Iniciativa Evropské unie, která si klade za cíl podporovat podnikatelskou spolupráci podnikatelů z EU a Asie.

Program poskytuje pomoc zprostředkovatelským institucím s organizací vzájemných partnerství a příležitostí ke spolupráci mezi společnostmi, zejména malými a středními podniky, v EU a jižní Asii, jihovýchodní Asii a Číně.

Obecným cílem programu je zvýšení obchodu a toku investic mezi těmito dvěma regiony.

Klíčové priority programu:

- zvýšení vědomí podnikatelského potenciálu mezi EU a Asií,
- usnadnění příležitostí pro partnerství mezi podniky - zejména MSP - v EU a Asii,
- zesílení institucionální kapacity a vytváření sítí podnikatelských zprostředkovatelů,
- podpora rozvoje asijského privátního sektoru a kapacit pro mezinárodní podnikatelskou strategii,
- zlepšení exportní způsobilosti a přílivu přímých zahraničních investic do méně rozvinutých asijských oblastí.

Program Asia-Invest umožňuje vytvoření rámce vzájemně propojených aktivit uvnitř sedmi instrumentů, granty jsou poskytovány ve třech oblastech aktivit:

1) Vyhledávání podnikatelských partnerů a budování partnerství

Hlavním cílem těchto aktivit je poskytování příležitostí pro malé a střední podniky z EU a Asie k setkávání a zakládání partnerství. Obsahuje tři nástroje, které se sice liší v základních požadavcích liší, avšak jsou vzájemně doplňková:

- Asia Venture – malé podnikatelské mise pro méně rozvinuté země,
- Asia Interprise – středně velké, sektorové i mezisektorové podnikatelská setkání za účelem nalezení partnera,
- Asia Partenariat – velké mezisektorové podnikatelská setkání za účelem nalezení partnera.

2) Zvýšení rozvoje asijského privátního sektoru

Tato oblast aktivit podporuje rozvoj privátního sektoru ve formě technické asistence a budování kapacit asijských malých a středních podniků k podpoře jejich internacionalizace a potenciálního partnerství s evropskými společnostmi. Pokrývá i informace o výzkumu trhu.

- Asia-Invest technická asistence – budování kapacit pro mezinárodní spolupráci asijských společností, obsahuje i přenos know-how, rozvoj podnikatelských asociací a posílení vztahů s evropskými společnostmi,
- Asia-Invest studie usnadnění obchodu a toku investic – monitorování podnikatelského prostředí skrze studie výzkumu trhu a myšlenkové think-tanky o obchodu a investičních příležitostech zejména v méně rozvinutých regionech.

3) Zvýšení mezinárodní kapacity, budování sítí a dialogu

Opatření z této oblasti aktivit se skládají z podpory asijských zprostředkovatelských podnikatelských asociací a budování vztahů s evropskými protějšky ke zvýšení vzájemného obchodu a výměny investic. Navíc podporuje iniciativy usnadňující dialog a výměnu inovací mezi podnikatelským sektorem a veřejnými institucemi a budování vícestranných dohod o obchodu a investicích k otevření nových příležitostí.

- Asia-Invest aliance – vytváření kapacit a budování sítí pro asijské zprostředkovatelské organizace, včetně přenosu know-how, vyhledávání podnikatelských partnerů, budování informačních vazeb a výměna osob s evropskými protějšky.
- Asia-Invest fórum – semináře a konference zahrnující výměnu zkušeností a informací mezi privátním a veřejným sektorem.

Přímými příjemci prostředků programu jsou neziskové podnikatelské zprostředkovatelské organizace z členských států EU a vybraných asijských zemí:

- obchodní komory,
- specifické sektorové obchodní a průmyslové asociace,
- agentury na podporu obchodu a investic,
- podnikatelské a profesní asociace,
- instituty technologií, managementu, standardizace a kvality.

Pro programové období 2003-2007 je určen rozpočet 35 milionů euro.

Asia IT&C

<http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/asia-itc/html/main.htm>

Cílem programu EU-Asia IT&C je zlepšení kvality partnerství mezi EU a Asií a spojení obou regionů při hledání inovativních a kompatibilních řešení a standardů v oblasti informačních technologií a komunikací (IT&C). Přínosem je integrace zúčastněných zemí/regionů do globální informační společnosti.

Oprávnění žadatelé a partneři v tomto programu jsou neziskové organizace:

- národní a regionální neziskové organizace,
- výzkumné instituty,
- univerzity,
- profesní asociace,
- obchodní komory.

Programu se mohou zúčastnit i ziskové organizace, zejména malé a střední podniky, jako poskytovatelé služeb v partnerství.

Žadatelem musí být v partnerství alespoň další dva oprávněné subjekty:

- pokud je žadatel z Asie, musí mít alespoň dva partnery z dvou různých členských států EU,
- pokud je žadatel z členského státu EU, musí mít alespoň jednoho partnera z Asie a jednoho partnera z jiného státu EU

Programu se může zúčastnit všech 25 členských států EU a 17 vybraných asijských zemí.

Programové cíle pokrývají tyto oblasti aktivit:

- zemědělství,
- vzdělávání,
- eGovernance,
- životní prostředí,
- zdraví,
- doprava.

Program usiluje o vytvoření širokého, intenzivního a trvajících technologického a ekonomického vztahu mezi Asií a Evropou, ze kterého mohou vzejít vyvážená partnerství a společné inovace.

Program EU-Asia IT&C se skládá z pěti složek a spektra podpůrných služeb k urychlení budování sítě mezi EU a Asií v oblasti informačních technologií a komunikací, spolupracuje s existujícími EuropeAid programy pro ekonomickou spolupráci s Asií.

Programové komponenty:

1. Aktivity typu Get-in-Touch & Keep-in-Touch – navázání vazeb mezi evropskými a asijskými organizacemi prostřednictvím workshopů, seminářů a konferencí, na kterých se diskutují otázky aplikace, ale i regulace a standardizace informačních a komunikačních technologií.

2. Krátké technické a univerzitní kurzy – organizace univerzitních a technických výcvikových kursů využívajících evropské technologie, informace, školní osnovy a metody vyučování. Výsledkem je spojení akreditovaných evropských a asijských vzdělávacích institucí.

3. Spolupráce s evropskými iniciativami a programy na informační technologie - přenos know-how z existujících evropských iniciativ a programů zaměřených na informačních technologie a komunikace (např. 6. rámcový program pro výzkum a technologický rozvoj) a posílení spolupráce evropských a asijských organizací.

4. Porozumění evropských a asijských regulačních a legislativní organizačních struktur – vypracování studií a organizace diskusí v Evropě i Asii s cílem zvýšení porozumění evropskému a asijskému regulačnímu rámci, standardů a struktur v oblasti ICT a následného zlepšení kompatibility a spolupráce v právních otázkách.

5. Praktické demonstrační projekty - předvedení již realizovaných úspěšných společných projektů v oblasti ICT s pozitivním vlivem pro další účastníky programu.

Žadatel o grant může během životnosti projektu předkládat několik žádostí. Například úvodní žádost o grant může být v souladu s komponentou Get-in-Touch and Keep-In-Touch. Po rozběhnutí projektu může žadatel předložit druhou žádost pro komponentu "Krátké kurzy".

Žádný grant nesmí financovat více než 90 % celkových nákladů. Míra kofinancování ve výši 90 % bude uplatněna pouze pro ty projekty, kde hlavní příjemce je subjekt z osmi nejméně rozvinutých asijských zemí (Afghanistan, Bangladéš, Bhutan, Kambodža, Východní Timor, Laos, Maledivy and Nepál). Nejčastější míra kofinancování je 77 %.

Rozpočet programu na rok 2004 počítá s částkou 9,95 milionů euro.

Tréninkový program manažerů v Japonsku a Koreji

www.etp.org

Cílem programu je pomoci evropským podnikovým manažerům v přístupu na japonské a korejské trhy.

Obsahem programu je pořádání výcvikových kurzů, které se konají v Japonsku či Koreji. Jedná se o kombinaci jazykových kurzů, seminářů o podnikatelském prostředí, získávání zkušeností v místních podnicích.

Do programu se může zapojit jakákoliv společnost z EU, která vyvážá do Japonska či Koreje nebo která má jasnou a průkaznou strategii v oblasti exportu a investic do těchto zemí. Polovina účastníků programu pochází z malých a středních podniků.

V podstatě se jedná o dva programy:

- tréninkový program manažerů v Japonsku,
- tréninkový program manažerů v Koreji.

Cílem obou je umožnění evropským společnostem získat lepší znalosti tamějšího podnikání, kultury i jazyka. Smyslem je vytvoření množiny evropských manažerů, kteří jsou schopni komunikovat s Japonci a Korejci a mají znalosti a zkušenosti, jak se v těchto zemích podniká.

Evropská komise plně hradí náklady programu. To obsahuje:

- předojezdový seminář,
- výukové náklady,
- příspěvek na přemístění,
- měsíční příspěvek na úhradu životních nákladů.

Díky vysokým životním nákladům se předpokládá, že zaměstnavatelé vyslaným manažerům poskytnou další příspěvek ze svých prostředků. Zaměstnavatelé rovněž platí dopravu z Evropy do Japonska či Koreje.

„Brána do Japonska“

<http://www.gatewaytojapan.org>

Kampaň "Brána do Japonska" podporuje zavádění evropských výrobků na japonský trh. Je určen pro evropské malé a střední podniky.

Program je určen nově příchozím podnikatelům na japonský trh (podmínkou je předložení jasné a podložené strategie podnikání v Japonsku) nebo zavedených exportérům čelícím potížím při dalším rozvoji svých aktivit v Japonsku.

Skládá z doplňování a zvyšování přidané hodnoty aktivitám propagace exportu v osmi vybraných odvětví evropského průmyslu, které mají vysoký potenciál proniknout na japonské trhy:

- zdravotnictví,
- stavební materiály,
- informační a komunikační technologie,
- technologie životního prostředí (včetně biotechnologií),
- outdoorový životní styl,
- vnitřní životní styl,
- mladá móda,
- potraviny a nápoje.

V současnosti je iniciativa ve své třetí fázi (pro roky 2003-2006) a plánuje se organizování 32 akcí ve formě obchodních veletrhů či organizování obchodních misí. Součástí programu je úhrada až 80 % nákladů spojených s účastí na akcích, kromě toho účastníci obdrží i příspěvek na ubytování a získají řadu informací a kontaktů.

Během celé kampaně se počítá z podpory vstupu více než 950 SMP ze všech 25 členských států EU do Japonska.

Kampaň navazuje na úspěchy z minulých let (1994-1996 a 1997-2001). Na základě průzkumů 98 % z 1570 evropských podniků, které se zúčastnily 52 obchodních misí či veletrhů, zaznamenalo nové obchodní příležitosti v Japonsku či zvýšení své stávající podnikatelské aktivity

AL Invest

http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/al-invest/index_en.htm

AL-Invest je program Evropské komise určený na systematickou a souvislou podporu investic, přenosu technologií, zakládání společných podniků a ustavení dlouhodobých obchodních smluv mezi společnostmi EU a Latinské Ameriky.

Program AL Invest tvoří síť operátorů z Evropy a Latinské Ameriky, která spolupracuje na organizování setkání (tzv. sektorových setkání) společností aktivních ve stejných sektorech na obou stranách Atlantiku.

Existuje více druhů setkání, většinou však trvají dva dny a konají se během specializovaných obchodních veletrhů. Pro účastníky je vytvořen program šitý na míru, který se skládá z domluvených schůzek s jejich potenciálními partnery.

Setkání jsou otevřená pro podnikatele ze všech sektorů. Účast na setkáních je zdarma, účastníci si platí pouze náklady na dopravu a ubytování. Program se podílí na úhradě až 80 % nákladů spojených s těmito sektorovými setkáními, zbylých 20 % hradí ze svých prostředků operátoři.

Operátoři jsou sdruženi do sítí:

- **The Eurocentres** (Eurocentres of Business Co-operation) v Latinské Americe,
- **Coopecos** (Economical Co-operation) v Evropě.

Operátory jsou nejčastěji agentury regionálního rozvoje, obchodní průmyslové komory, profesní organizace a sdružení, v Evropě rovněž konzultantské firmy zaměřené na spolupráci mezi společnostmi.

Za posledních 4-5 let se do programu zapojilo více než 6000 společností z obou stran Atlantiku.